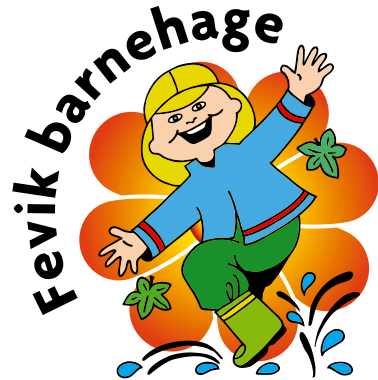

ÅRSPLAN 2024 - 2025

Visjon:

*Alle barn i Fevik
Barnehage skal oppleve
å bli sett, hørt, inkludert
og forstått av varme og
tydelige voksne*

INFORMASJON OM FEVIK BARNEHAGE:

Fevik Barnehage eies av Grimstad kirkelige fellestråd og er en barnehage med utvidet kristen formålsparagraf.

Vi er en 3-avdelings barnehage for barn i alderen 0-6 år. Vi tilbyr 100% plasser. Det er åpent hver dag fra kl. 07.30 - 16.30. Barnehagen er sommerstengt fra fra uke 27 t.o.m uke 30. Det er stengt julaften og nyttårsaften, onsdag før skjærtorsdag stenger vi kl. 12.00.

Det er fem planleggingsdager i løpet av året som brukes til å planlegge videre fremdrift, evaluere, kursing av ansatte og praktiske gjøremål.

Barnehageloven og Rammeplan for barnehager ligger til grunn for alt arbeidet i barnehagen.

Kommunikasjonsplattformen mellom barnehagen og foresatte er PBL Kidplan.

Last ned appen Kidplan til mobilen eller nettbrettet ditt
Appen laster dere ned i [App Store](#) eller på [Google Play](#).

I foreldre-appen kan dere:

Lese dagsrapporter om barnet. I dagsrapporten vil du få oversikt over levering og henting av barnet, sovetid og bleieskift dersom dette er aktuelt.

Samtykke. Denne funksjonen gjør det mulig for barnehagen å innhente samtykker fra dere digitalt. Barnehagen legger inn alle samtykker de trenger. Du som forelder huker av for å godkjenne, eller ikke godkjenne, samtykkene.

Få oversikt i foreldreliste. Foreldrelisten gir deg oversikt over de andre barna som går i barnehagen og kontaktinformasjon til barnas foreldre. På denne måten blir det enkelt å sende ut bursdagsinvitasjoner og planlegge ettermiddagsbesøk.

Følge med på ukeplan. Kalender-funksjonen viser barnehagens planlagte aktiviteter denne uken. Du vil kunne lese hva barnehagen har planlagt i morgen, slik at du kan forberede barnet og sende med klær og utstyr som trengs.

Se bilder fra dagen. Barnehagen kan opprette album, og legge ut bilder fra aktiviteter, turer eller hverdagsøyeblikk fra barnehagedagen. Du vil her få innblikk i barnets hverdag i barnehagen, slik at du kan snakke med barnet om hva de har gjort i barnehagen i dag.

Se oppdateringer på "tavla". Gjennom tavleposter kan barnehagen legge ut korte beskjeder til alle foreldre, eller legge ut korte dagsrapporter med informasjon om hva de har gjort.

Sende beskjeder til barnehagen. Gjennom meldingsfunksjonen kan barnehagen og foreldrene utveksle viktige beskjeder om barnet. Du vil få push-varsel når barnehagen har sendt deg en melding.

Personopplysninger oppbevares i barnets mappe i barnehagen.

Dersom barnehagen skal utlevere personopplysninger om barnet til andre instanser og det ikke foreligger lov-hjemmel, må foreldrene samtykke til dette. Kravet om samtykke fra foreldrene gjelder for eksempel ikke i tilfeller der personalet deler personopplysninger med barnevernet for å oppfylle opplysningsplikten i barnehageloven §22. Foreldre har rett til å se og få utlevert dokumentasjon om egne barn, og til å få slettet eller korrigert opplysninger som er feilaktige eller misvisende. (Rammeplanen 2017).

Vi er så heldige å ha et dyktig personale med høy faglighet og masse erfaring. Vi er en engasjert og positiv personalgruppe som har fokus på barna.

Alle ansatte og vikarer som jobber i barnehagen leverer politiattest og skriver under på taushetsløfte.

Adresse: Sømsveien 4, 4870 Fevik • **E-post:** fevik-barnehage.post@kirken.no • **Telefon:** 37 09 01 50
www.fevik-barnehage.no

PERSONALET:

Ingunn H. Jerstad   styrer / daglig leder

Sol:

Gunn Hilde Espegard   pedagogisk leder
Elin Nærdal Hansen   pedagogisk leder
Ellen H. Lervold   pedagog
Liv Mona Gundsersen   fagarbeider
Kristin Landmo   assistent / sykepleier
Tyty H-Massamba   fagarbeider
Ida Larsen   fagarbeider

Måne:

Laila Larsen-Frivoll   pedagogisk leder
Christina Madshaven   pedagogisk leder
Marit Eiknes   fagarbeider

Stjerne:

Lise-Helen Fagerbakke   pedagogisk leder
Kathrine Dalholt   pedagogisk leder
Renathe Larsen   fagarbeider
Marit Eiknes   fagarbeider

HVA SKJER DAGLIG:

07.30:   Barnehagen åpner.
07.30-08.30:   Frokost - husk å ta med egen niste.
                                Får drikke til maten.

09.30:   Servering av frukt/grønnsaker for
                                Måne og Stjerne. Ulike aktiviteter
                                starter, som f.eks. tur, samlinger,
                                formingsaktiviteter, lek og grupper.

10.30:   Lunsj på Sol og frukt/grønnsaker.
11.15:   Lunsj på Måne og Stjerne.
12.00:   Utelek.
fra 13.30:   Knekkebrød/frukt for alle grupper.
16.30:   Barnehagen stenger.

PLANLEGGINGSDAGER 2024-2025:

- Mandag 29. juli 2024
- Fredag 18. oktober 2024
- Torsdag 2. januar 2025
- Torsdag 13. februar 2025
- Fredag 6. juni 2025

SOMMERSTENGT 2025:

- Fra uke 27 t.o.m. uke 30

GRUPPENE VÅRE:

Sol

består av 15 barn født i 2022 og 2023.

Måne

består av 12 barn født i 2019, 2020, 2021 og 2022.

Stjerne

består av 18 barn født i 2019, 2020 og 2021.

Felles for alle grupper er at vi har turdag, sang-musikk på onsdager og gruppedager i tillegg til lek.

PRAKTISKE OPPLYSNINGER:

- Vi ønsker at barn på Sol må være i barnehagen innen kl. 09.00.
Og barn på Måne og Stjerne må være i barnehagen innen kl. 09.15.
- Registrer på Kidplan så fort som mulig om barnet ikke kommer i barnehagen
Ved smittsomme sykdommer vil vi gjerne ha informasjon om dette.
- Etermiddagsmåltid kl. 13.30. Det er fint mulig å hente før dette uten å forstyrre det pedagogiske opplegget.
- Barn som blir hentet 5 min. for sent får et gebyr på kr. 200,-
til foresatte. Etter 15 min. gir gebyr på kr. 400,-.
- Alle eiendeler til barna MÅ merkes med navn.
- Garderobeplassen til barnet må holdes i orden og det må til enhver tid
være nok skift og klær etter værforhold.
- Med hensyn til barnas sikkerhet må barnehagen ha beskjed dersom
andre enn foreldrene skal hente barnet.
- Hver mnd får dere en mnd plan med informasjon til foresatte. Her står
informasjon om det dere trenger å vite den neste mnd. og hvilke temaer
vi jobber med. Vi vil også gi dere et lite tilbakeblikk på det som skjedde
sist mnd. Månedspan er tilgjengelig på Kidplan.

UTVIDET KRISTEN FORMÅLSPARAGRAF:

§ 1. Formål

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene.

Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger.

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering.

§ 1a. Særlig formål

Eiere av private barnehager kan i vedtektene bestemme at verdiene i loven § 1 ikke skal forankres i den kristne og humanistiske arv og tradisjon.

Private barnehager og barnehager eiet eller drevet av menigheter innen Den norske kirke kan i vedtektene fastsette særlige bestemmelser om tros- eller livssynsformål. Innenfor verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon hører også kunnskap om alle kirkens høytider, bli kjent med bibelske personligheter og historier. Ellen H. Lervold, som er sangpedagog, har sang- og musikk-samlinger med de ulike gruppene en gang i uken. Avdelingene har bibel-samling på sin gruppe en gang i måneden.

www.sondagsskole.no

«MER FRUKT OG GRØNT»:

Vi er opptatt av at barn skal få gode erfaringer og spisevaner fra de er små. Dette merkes ved at barna får mat av god kvalitet.

Det blir servert oppkuttet frukt og grønt på formiddagen, til lunsj og til ettermiddagsmåltidet.

Til bursdager serverer vi smoothie eller fruktspyd.

I Fevik Barnehage har vi stort fokus på sunn og god mat. Vi handler mat av høy kvalitet!

Vi har et samarbeid med BiG-catering i Grimstad om levering av hjemmelaget mat hver onsdag. Og Bergshaven leverer brød.

INFORMASJON OM SYKDOM:

Ved levering om morgenen skal foresatte følge barnet inn til håndvask, og ta avskjed i døren/porten inn til avdelingen.

Barn som er syke skal holdes hjemme, og må ha en sykdomsfri dag før barnet kommer tilbake i barnehagen.

Ved omgangssyke og diare må barnet være hjemme i 48 timer før barnet igjen kommer tilbake til barnehagen. Med omgangssyke menes oppkast mer enn en gang, og med diare menes hyppige toalettbesøk på grunn av løs avføring.

Dette gjøres for å hindre spredning blant andre barn og voksne, og til barnets eget beste.

Ved epidemi har barnehagen mulighet til å sette inn ytterligere smittevernstiltak som f.eks å øke til to sykdomsfrie dager før barna kommer tilbake til barnehagen. Barnehagen vil i disse tilfellene gi foreldrene god informasjon.

Melding om sykt barn til barnehagen gjøres på telefon til avdelingen eller på Kidplan.

For ønske om mer informasjon i forhold til enkeltsykdommer viser vi til veiledningen som ligger på folkehelseinstituttet sin hjemmeside:

[Når må barn være hjemme fra barnehagen? - FHI](#)

FORELDRESAMARBEID:

"Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Samarbeidet mellom hjemmet og barnehagen skal alltid ha barnets beste som mål." (Rammeplanen 2017.)

Vi minner om at personalet har generell taushetsplikt vedrørende barnet deres.

«Barnehagens personale og barnas foreldre har et felles ansvar for barnets trivsel og utvikling».

(Rammeplanen 2017)

Det er viktig at vi vet om hverandre og lærer hverandre å kjenne. Den daglige kontakten er viktig for å ivareta barnets opplevelser og trivsel i barnehagen. Ikke vær redd for å ta kontakt dersom det er noe dere lurer på i forhold til barnet eller andre ting i barnehagen, ingenting er for smått og ingenting er for stort til å snakkes om.

Bindeleddet mellom barnehagen og hjemmet er:

- Foresatte til nye barn får en foreldresamtale før oppstart.
- Foresatte til alle barn i barnehagen får foreldresamtale høst og vår.
- Det blir foreldremøte/temamøte i løpet av året.
- Ønsker noen foresatte en samtale utenom disse tidene kan dere ta kontakt med pedagogisk leder på barnets avdeling.
- Foreldre inviteres til ulike arrangement i barnehagen.

«For å sikre samarbeidet med barnas hjem, skal hver barnehage ha et foreldreråd og samarbeidsutvalg» (Barnehageloven § 4 Foreldreråd og samarbeid). Dette blir valgt på første foreldremøte på høsten.

Har du ros, si det til alle!

Har du ris, gi beskjed til pedagogisk leder på barnets gruppe/styrer!

TILVENNING:

En god tilvenning er viktig! Vi ønsker at barn og foresatte skal føle seg ivaretatt hos oss. Tilvenning kan ses på som en periode hvor barn, foresatte og personalet skal bli kjent med hverandre, barnehagen, dagsrytme og rutiner.

En god start er viktig for barnets trivsel i barnehagen. Å begynne i barnehagen for første gang er en stor begivenhet i barnets liv. Det er derfor nødvendig å sette av tid til en trygg tilvenning.

Barn spiller seg i foreldres følelser, derfor er det svært viktig for barna deres at dere viser trygghet i forhold til den nye hverdagen. Snakk positivt og vis stor glede ved at barnet skal være sammen med de andre barna og voksne i barnehagen. God kommunikasjon mellom foreldre og ansatte er viktig, og er det noe dere lurer på, spør oss om en samtale.

Vi ønsker så langt det lar seg gjøre at barnet skal få styre prosessen selv. Hvem de knytter seg til er det ingen som vet før interaksjonen starter. Når barnet kjenner seg trygg på en eller to voksne og det skapes en god relasjon, er det lettere å «ta inn» de andre voksne etter hvert. Tilvenning til nytt miljø og nye situasjoner er en prosess som tar tid. Foreldre til nye barn i barnehagen får samtale før oppstart, og et tilbud om å besøke barnehagen før sommeren.

OVERGANG INNAD I BARNEHAGEN:

Før barn endrer gruppetilhørighet får de mulighet til å bli kjent med voksne og lokaler i forkant. Vi bruker juni måned til å besøke - og å bli kjent med - ansatte på ny gruppe fra høsten av.

Det gjennomføres også overgangssamtaler mellom gruppene for å skape best mulig sammenheng og forståelse ift. barnet og progresjon på tilbudet. (Rammeplan 2017).

OVERGANG TIL SKOLE:

De eldste barna skal få mulighet til å glede seg til å begynne på skolen og oppleve at det er en sammenheng mellom barnehagen og skolen. Barnehagen skal legge til rette for at de eldste barna har med seg erfaringer, kunnskaper og ferdigheter som kan gi dem et godt grunnlag og motivasjon for å begynne på skolen. Barnehagen skal bidra til at barna kan avslutte barnehagetiden på en god måte og møte skolen med nysgjerrighet og tro på egne evner. Barna skal få bli kjent med hva som skjer i skolen og skolefritidsordningen (Rammeplanen 2017).

Overgangsskjemaer til skolen blir sendt inn i mars måned. Dette gjøres etter samtale og samtykke fra foresatte.

Overgangssamtaler med skolen hvor foresatte og andre samarbeidspartnere er med, gjøres etter behov og i samarbeid med foresatte.

Det vil være eget førskoleopplegg en gang i uken. Med fokus på lekbasert læring som grunnlag for kjerneområdene; sosial kompetanse, selvregulering, språk og matematikk. Og materiell fra «Trampoline» boken vil bli brukt.

Vi bruker også materiell fra Stine Sofies barnehagepakke, «Trygge barn hele livet». Dette er et opplegg hvor vi har samlinger og samtaler med barna. Formålet er at barna lærer hva vold og overgrep er, de skal få vite hva som er lov og ikke lov at voksne gjør med barn og hvor de kan få hjelp. Temaer er: kropp, følelser, fysisk- og psykisk vold, seksualitet, seksuelle overgrep, vonde- og gode hemmeligheter. Det er 4 samlinger i løpet av året som holdes av barnas verneombud i Fevik Barnehage, Elin N. Hansen i samarbeid med en annen ansatt.

VURDERING:

Barnehagen skal jevnlig vurdere det pedagogiske arbeidet. Hovedformålet med dette er å sikre at alle barn får et tilbud som er i tråd med barnehageloven og rammeplanen (Rammeplan 2017).

Dette gjøres på følgende måter: Felles faglig refleksjon, fokus på arbeidet som gjøres og dets funksjon i gruppa og i forhold til hvert enkelt barn. Bruk av skjemaet «Alle med» og oppfølging av ulike tiltak tas opp med foresatte i foreldresamtaler.

DOKUMENTASJON:

Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet kan gi foreldre informasjon om hva barn opplever, lærer og gjør i barnehagen, og om hvordan barnehagen oppfyller kravene i barnehageloven og i rammeplanen (Rammeplan 2017).

Dette gjøres bl.a. ved å lage månedsbrev, månedsplan og bilder som blir gjort tilgjengelig i Kidplan.

FØRSKOLEBARNA:

Førskolebarna får markering av sitt siste år i barnehagen ved å være rosa-russ til 17. mai. Det blir dåp, russekort, russelue, T-shirt, knuter og russetreff med andre førskolebarn på Fevik. Ved å delta på "Russetreff" med flere barnehager fra Fevik blir de kjent med andre barn de skal starte på skolen sammen med. Og det vil også bidra til en god overgang til skolen.

HAYDOM LUTHERAN HOSPITAL:

I oktober vil barnehagen delta på kunstutstilling i Fevik kirke med tema: "Skapt for å skape". Dette vil være en salgsutstilling hvor vi vil selge barnas kunst. Inntekten av kunstsalg vil gå til "arbeid blant barn med albinisme i Tanzania".

Den uken kunstutstillingen er (uke 42), vil vi ha en basar/salg til det samme formålet.

FAGOMRÅDENE:

Fagområdene gjenspeiler områder som har interesse og egenverdi for barn i barnehagealder, og skal bidra til å fremme trivsel, allsidig utvikling og helse. Fagområdene skal være en gjennomgående del av barnehagens innhold. (Rammeplanen 2017).

- Kommunikasjon, språk og tekst
- Kropp, bevegelse, mat og helse
- Kunst, kultur og kreativitet
- Natur, miljø og teknologi
- Etikk, religion og filosofi
- Nærmiljø og samfunn
- Antall, rom og form

Et fagområde opptrer sjelden alene, de knyttes sammen i hverdagsaktiviteter, turer og temaopplegg.

Progresjon i arbeidet med fagområdene blir tilpasset, planlagt og vurdert ift barnets alder og modning. Barna får oppleve og erfare fagområdene i gruppe med flere aldersgrupper og sin egen aldersgruppe.

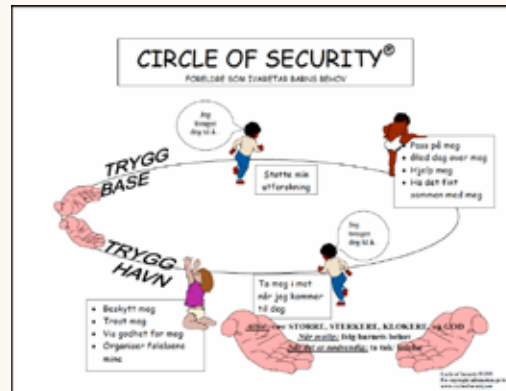

PROGRESJONSPLAN:

(Def. Progresjon: Bevegelse, modning, fremgang, dannelse, utvikling.)

Barnehagelivet starter med en god tilknytning til anerkjennende, sensitive og trygge voksne. Tilknytning er barnets medfødte evne til eller behov for å søke og holde seg nær til en eller få voksne. På den måten sikrer barnet sin egen trygghet og overlevelse. Uten nære relasjoner til trygge voksne vil barnet kunne miste muligheten til å oppleve en sunn emosjonell utvikling (Brandtzæg, Torsteinson og Øiestad. Norsk Psykologisk Forening 2020).

Samtidig er alle barn født med et annet grunnleggende behov: Behovet for utforskning og mestring av omgivelsene. Utforskertrangen kommer tidlig til syne ved at spedbarn for eksempel snur seg etter lyder eller griper etter gjenstander som er innenfor synsvidde (ibid).

COS – etter Mary Ainsworth, John Bowlby

Trygghetssirkelen (illustrasjon over) er derfor en god modell for oss i tilvenningsperioden. Vi oppfordrer foreldrene til å sette seg ned og være den trygge basen som barna kan komme og lade på etter hvert som de beveger i ukjent terreng – både i nytt miljø, men også mot nye relasjoner til andre trygge voksne. Når relasjonen til den voksne i barnehagen oppleves som trygg for barnet, er tilknytningen et faktum. Dette er den første og kanskje viktigste progresjonen i barnehagen. Herfra kan alt skje.

I barnehagen blir de nære voksne en ny trygg base for mer utforskning. Vi skal legge til rette for at barnet får utvikle seg i takt med fasetyrisk progresjon – men også individuell: Det er fasetyrisk for en ettåring å bevege seg fra kryping til stapping, men det er individuelt når det magiske skjer. Det er fasetyrisk for en toåring å herme ord og lyder, men individuelt når koden for ordene klekkes. Som støttende stilas holder vi den vaklende ettåringen i hånda før han begeistret våger å slippe taket. Vi bekrefter, benevner og utvider forståelsen av lydene barnet prøver å kommunisere til hun - med stjerner i øynene - bruker ordet aktivt selv.

Barnet skal få utvikle seg i takt med seg selv og sine jevnaldrende gjennom hele barnehagelivet. Vi tar utgangspunkt i barnets interesser og nysgjerrighet, og tilrettelegger for at barnet skal oppleve mestring og tilegne seg stadig økende kunnskap om livet. Gjennom utforskning, erfaring og modning utvikler barnet seg på alle livets områder.

Små barn er kroppslige og utforsker med hele seg. De er i stadig bevegelse, og bruker alle sanser for å ta inn omgivelsene sine. Personalet skal iscenesette for utforskning, fordypning og forståelse: «I møte med nye impulser erobrer kroppen og tankene stadig flere ferdigheter. Noen ganger må barn øve mye, andre ganger klarer barn ting fort. Hjernen og kroppen lærer samtidig, og målet må være at barn skal bli glad i potensialet og opplevelsen som ligger i det å erobre nye ferdigheter, tanker og teorier» (U.dir. om progresjon i barnehagen).

Rammeplanen for barnehager skisserer 7 fagområder som representerer ulike aspekter ved livet. Vi som barnehage skal legge til rette for utviklings – og mestringsopplevelser ut fra barnas alder, interesser og ferdighetsnivå innenfor disse områdene. Når alt dette settes i system, kaller vi det en progresjonsplan. Ut fra de 7 fagområdene ser vår progresjonsplan slik ut:

Kommunikasjon, språk og tekst

1 – 2 år	3 – 4 år	5 - 6 år
<ul style="list-style-type: none"> • Anerkjenne og bekrefte barnets kroppslige kommunikasjon (ansiktsmimikk, kroppsholdning, toneleie, stemninger og følelser) • Benevne, bekrefte og utvide forståelsen av ord • Bevisst eget kroppsspråk og bruke det aktivt i kommunikasjonen med barna • Gjentagende historier, sanger og eventyr som gir felles opplevelse og forståelse av ord og uttrykk • Lesekasse tilgjengelig på avdelingen • Tall og bokstaver og andre konkrete synlig på avdelingen 	<ul style="list-style-type: none"> • Gjentar ord og forklaringer, hjelpe til med å finne ord • Bevisst på språkbruk. Vi leker med språket og utvikler språkrepertoaret • Tall og bokstaver i stort og smått, bilder på avdelingen som visuelt inviterer til samtale og undring. • Oppfordre til tøys, rim og lek med språket, inkludere alle barn i språkstimulerende aktiviteter • Bruke språket som et redskap til både å løse konflikter og skape nye relasjoner • Vi bruker bøker, sanger og bilder til å utvide språkforståelsen 	<ul style="list-style-type: none"> • Mest hverdagspråk med vanlig og riktig setningsoppbygging, småord og bøyninger • Bruker rimeord, tøyser og leker med språket • Sette ord på handlinger sammen med barna • Vi bruker musikk aktivt ute og inne, bevegelsessanger og sanger med tegn • Bruker bøker med tekst og støttende bilder • Daglig høytlesning/fortelling/korte enkle eventyr • Benevne alle ord, være bevisst på uttale og lydnivå • Lotto med bilder og bokstaver • Faste samlingsstunder med «tegn-til-tale»

Kropp, bevegelse, mat og helse

1 – 2 år	3 – 4 år	5 – 6 år
<ul style="list-style-type: none"> • Legge til rette for småbarns kroppslige lek både inne og ute: tumle, klatre, flytte, løpe, rulle, krype, sanse.. • Bevege seg i ulikt terreng, i all slags vær – til alle årstider • Anerkjennende voksne som støtter og bekrefter barnas ulike følelsesuttrykk • Gjøre barna trygge på egen kropp, få en positiv oppfatning av seg selv og bli kjent med egne følelser • Barna øves i å sette grenser for egen kropp og respektere andres grenser • Gode vaner på å servere variert og sunn mat, med frukt og grønt til hvert måltid • Gode vaner for hygiene: Håndvask om morgenen før barnet kommer inn på avdeling, før mat og etter utelek og dobesøk 	<ul style="list-style-type: none"> • Bruker naturen som lekeplass året rundt • Sang og bevegelsesglede i hverdagen • Vi oppmuntrer barna til mestring og anerkjenner mestringsfølelsen når barnet klatrer i trær, bygger hytter av naturmaterialer i skogen, sandslott på stranda osv. • Tilrettelagt rom for aktiv lek med ribbevegg, ringer og store puter til konstruksjonslek • Faste samlinger om følelsene våre (Fantorangen) • Opptatt av sunn kost og serverer frukt og grønt to ganger om dagen. Serverer sunn middag og salatbuffet en gang i uka • Vi voksne oppmuntrer til selvstendighet i hverdagssituasjoner som for eksempel påkledning • Gode vaner for hygiene: Håndvask om morgenen før barnet kommer inn på avdeling, før mat og etter utelek og dobesøk 	<ul style="list-style-type: none"> • Fokus på stor grad av selvstendighet i hverdagssituasjoner • Bevissthet til egne grenser og selvregulering • Utvikle gode holdninger til egne og andres kropp, positiv oppfattelse av seg selv og andre • Tilrettelagt rom for aktiv lek med ribbevegg, ringer og store puter til konstruksjonslek • Tur i ulendt terreng • Legge til rette for at måltidet og matlaging bidrar til måltidsglede, deltakelse, samtaler og fellesskapsfølelse hos barna • Bevissthet rundt egen risiko i lek • Gode vaner på å servere variert og sunn mat, med frukt og grønt til hvert måltid • Gode vaner for hygiene: Håndvask om morgenen før barnet kommer inn på avdeling, før mat og etter utelek og dobesøk.

Kunst, kultur og kreativitet

1 – 2 år	3 – 4 år	5 – 6 år
<ul style="list-style-type: none"> • Fokus på skaperglede og utforskertrang • Sanselige kunstopplevelser: Smake, føle, lytte, se • Delta på den årlige kunstutstillingen i kirka (oktober) • Interaktive og sanselige samlinger • Lekende voksne som inviterer til begeistring og kreativitet • Introdusere tradisjonell barnelitteratur (Hakkebakkeskogen, Den lille larven Aldrimett, Skinnvotten og De tre bukkene Bruse) og la barna leke eventyrene selv • Samlinger med kjente og kjære sangskatter og nye morsomme sangleker. Bevegelse, dans og begeistring	<ul style="list-style-type: none"> • Delta i aktivitetsgrupper med musikk, forming og uteliv • Vi bruker høytider og andre store merkedager til å la barna utfolde seg estetisk gjennom ulike formingsaktiviteter • Barna får aktivt være med på å vurdere, videreformidle og fornye barnehagekulturen • Gjennom voksenstyrt dramatisering, høytlesning, film og eventyr mm får barna oppleve ulike kunstneriske uttrykksformer som musikk, dans, drama, språk og litteratur. • Barna får oppleve mestring og erfaringer med å skape noe sammen ut av musikk, drama og forming.	<ul style="list-style-type: none"> • Bearbeide inntrykk og følelser i møte med kunst, kultur og estetikk gjennom skapende virksomhet ute og inne. • Bruke ulike teknikker, materialer, verktøy og teknologi til å uttrykke seg estetisk. • Ha tilgang til ting, rom og materialer som støtter opp om barnas lekende og estetiske uttrykksformer. • Bruker det vi finner i naturen til å skape. • Uttrykke seg gjennom sang, dans og drama. • Personalet legger til rette for undring, skaperglede, lek, fantasi og kreativitet i barnehagens inne og uterom. • Personalet knytter formingsaktiviteter til tema og markering av ulike høytider.

Natur, miljø og teknologi

1 – 2 år	3 – 4 år	5 – 6 år
<ul style="list-style-type: none"> • Bruke naturen aktivt, både til bevegelse, lek og undring. • Naturvern gjennom å begeistres over yrende liv under steiner og i sølepytter, og lære seg til å ta hensyn til de aller minste i økosystemet • Ta med oss naturen inn i kreative prosjekter. • Sanselig tilnærming til naturen • Bruke naturen som teaterscene • Rydde søppel vi finner på tur • Kildesortering på avdelingen • Barna fotografere på tur • Introdusere teknologiske effekter i sanseleken	<ul style="list-style-type: none"> • Vi utforsker og eksperimenter med teknologi, naturmaterialer m. m. sammen med barna • Faste tuområder hvor barna får utfolde seg fysisk • Vi lærer om plante - og dyrelivet på land og i vann • Motivere barna til å være nysgjerrig, bruke sansene sine og undre seg over naturens mangfoldighet • Vi tar vare på naturen ved å plukke søppel langs veikanten og på tuområdene • Kildesortering på avdelingen • Lære seg å bruke forskjellige verktøy som sag, hammer og spikkekniv • Bruk av IKT for å skaffe informasjon om ting barna finner i naturen	<ul style="list-style-type: none"> • Delta på lengre turer ut i naturen • Bruke kroppen aktivt i naturen (klatre, bære, gå) • Erfaring med å kjenne igjen dyrelyder: Hva slags dyr lever i vår skog? • Respekt for dyr og insekters liv • Få erfaring med planteliv; Hva er spiselig, og hva er giftig? • Voksne lærer barna gode holdninger i forhold til naturen • Vi samtaler og undrer oss med barna omkring årstidene • Voksne sørger for at barna får prøve ulike teknikker, som digitale verktøy • Kildesortering på avdelingen • Utvidet erfaring med ulike terningspill, kortspill, strategispill og regeltek. • Eget fokusområde på førskolegruppa

Antall, rom og form

1 – 2 år	3 - 4 år	5 -6 år
<ul style="list-style-type: none"> • Inne – og uterom som den tredje pedagog (Herjerom, sanserom, formingsrom, dukkekrok, teater osv.) • Legge til rette rommene for barnets sanselige og kroppslige lek (flytting, sortering, plassering, fylle, tømme) • Mønster, former og tall tilgjengelig på avdeling • Vi knytter telling og begrepsbruk til konkrete som eventyr og fortellinger (bøker) • Introdusere stadig nye, uventede elementer i leken som fremmer nysgjerrighet og utforsking	<ul style="list-style-type: none"> • Vi bruker ulike matematiske begreper knyttet til det barna opplever og erfarer i hverdagen når vi er i og utenfor barnehagen. Dette gjennomføres med bruk av kroppen og sansene. • Vi gjør oss erfaringer gjennom tallsymboler, både via voksenstyrte aktiviteter og frilek. • Leter aktivt etter ulike former og mønster på tur: mønster i sanden med kongler og pinner, trafikkskilt og gjenstander på bakken • Bøker og sanger med tall og telling i seg • Tilrettelegging for ulike konstruksjonslek som lego, duplo, togskinner og Magnatiles	<ul style="list-style-type: none"> • Motivere til atll og mengdeforståelse, former, klassifisering, mål og størrelser • Tegne/bygge større konstruksjoner, byggverk • Utvidet erfaring med ulike terningspill, kortspill, strategispill, puslespill og regellek • Eget fokus på førskolegruppa • Telling av ulike former og materialer • Evne til å samarbeide og holde ut i problemløsning

Etikk, religion og filosofi

1 – 2 år	3 – 4 år	5- 6 år
<ul style="list-style-type: none"> • Alle skal kjenne seg sett, oppleve egenverdi og få være en viktig del av fellesskapet. • Viktige verdier er fellesskap, nestekjærlighet, vennskap, toleranse, respekt og omsorg for hverandre. • Fokus på sosial kompetanse, forhandlingskompetanse og evne til å hevde sin egen rett • Gi barna kjennskap til og markere merkedager, høytider og tradisjoner i den kristne kulturarven	<ul style="list-style-type: none"> • Barnehagen skal la barna få kjennskap til fortellinger, tradisjoner, verdier og høytider • Vi undrer, filosoferer og finner løsninger sammen med barna • Vi legger til rette for at barna skal få tid og anledning til å undre seg, stille spørsmål og reflekterer over opplevelser de har hatt • Barna skal få muligheten til å utvikle evnen til å løse konflikter. De voksne er barnas rollemodeller • Barna oppmuntres til å ta vare på hverandre, samt å si fine ting til hverandre • Vise respekt og toleranse for ulikheter i barnegruppen • Alle skal få oppleve å ha en venn og vite hva en god venn er • Gi barna kjennskap til og markere merkedager, høytider og tradisjoner i den kristne kulturarven	<ul style="list-style-type: none"> • Gode samtaler, fantasi og filosofering • Bidra til å utvikle barnas toleranse, interesse og respekt for hverandre • Gode rollemodeller for de minste, få ansvarsoppgaver og bli vist tillit som de største i barnehagen • Vi øver på konflikthåndtering, la barna få erfaring med å løse konflikter selv uten at voksne involverer seg • Øve opp ferdighetene til å reflektere, undre og filosofere over store og små ting, fenomener og hendelser i hverdagen og i samfunnet vårt • Gi barna kjennskap til og markere merkedager, høytider og tradisjoner i den kristne kulturarven

Nærmiljø og samfunn

1 – 2 år	3 – 4 år	5 – 6 år
<ul style="list-style-type: none"> • Sol er et eget lite samfunn hvor vi daglig øver på å ha respekt for hverandre og forstå hvordan våre handlinger påvirker omgivelsene våre. • I vårt lille demokrati har alle en stemme selv om ikke alle har funnet ordene sine ennå. • Alle er like viktige, uansett bakgrunn, farge, kjønn og situasjon. • Barns medvirkning i lek og planlagte aktiviteter (Jeg kan velge å gi en klem – men også velge om jeg vil ta imot den. Jeg får lov til å delta i samlinger – men får også lov til å la være). • Fange opp initiativ til ønske om medvirkning og sørge for at barna så langt det lar seg gjøre får delta. • Dele og vente på tur. • Samarbeid med Feviktun • Vi markerer samefolkets dag med sanseopplevelser som nordlys på veggen, joik på høyttaleren og smak av reinsdyrkjøtt.	<ul style="list-style-type: none"> • Vårt satsningsområde er livsmestring • Vi har fokus på forståelsen av samhold, ulikheter og likheter, følelser m, m, • Vi undrer sammen med barna over at vi er med på å forme hverdagen til hverandre og det samfunnet vi er en del av • Bli kjent med ulike tradisjoner, levesett og familieformer • Gjøre oss kjent i nærområdet gjennom turene våre • Samarbeid med Feviktun • Vi markerer samefolkets dag med rekvisitter, mat, musikk og aktiviteter	<ul style="list-style-type: none"> • Bli kjent med ulike tradisjoner, levesett og familieformer • Være aktive deltakere i planlegging og vurdering av hverdagen sin • Forholde seg til enkle trafikkregler for å ferdes i trafikken • Bli kjent med lokal historie og lokale tradisjoner • Vi går på turer i nærmiljøet, og med dette styrker vi barnas tilhørighet og trygghet til området • Like muligheter for alle uavhengig av alder, kjønn og sosial og kulturell bakgrunn • Barnesamtaler i løpet av året (i samarbeid med) • Erfare at alle får utfordring og muligheter til deltakelse • Få kjennskap til Barnekonvensjonen og barns rettigheter • Samarbeid med Feviktun • Vi markerer samefolkets dag med rekvisitter, mat, musikk og aktiviteter

OVERGANGER:

Barnehagelivet byr på flere naturlige overganger som helt av seg selv fremmer progresjon i et barns liv:

Fra småbarns - til storbarnsavdeling og fra storbarnsavdeling til skole er to store - for noen omveltende og uoversiktlige overganger, for andre spennende og selvfulgelige. Vi ønsker å legge til rette for at disse overgangene skal oppleves så trygge og lystbetonte som mulig. De har stort potensial for opplevelse av mestring og begeistring.

Fra Sol til Måne/Stjerne	Fra barnehage til skole
<ul style="list-style-type: none"> • Øve på å smøre mat selv og drikke uten lokk på koppen • Do-trening og gradvis vende seg til å ikke sove på dagen når barna er klare for det • Leke på Måne/Stjerne med kjente voksne når de store ikke er der. Bli kjent med rommene og lekene • Besøk av voksne fra Måne/Stjerne på Sol • Besøke Måne/Stjerne med kjente voksne når de store som skal fortsette på avdelingen er til stede (Førskolebarna på tur) • De voksne som skal overta barna er bevisst på å ta kontakt med Sol-barna i utetiden. Bli kjent, bli trygg, bygge relasjon • Overgangssamtaler mellom pedagogene på små – og storbarnsavdeling	<ul style="list-style-type: none"> • Førskole med skoleforberedende aktiviteter • Rosaruss: Flere møteplasser med lek og moro for førskolebarn på hele Fevik som skal begynne på skolen sammen • Selvstendighetstrening i hverdagssituasjoner (eks. garderobe, turer og måltid) • Overgangsskjema til skolen (inneholder barnets egne uttalelser) • Besøk på skolen (samling i regi av skolen) • Overgangsmøter med skolen i samarbeid med foresatte og andre samarbeidsinstanser etter behov

SATSINGSOMRÅDER:

Livsmestring og helse:

Med livsmestring forstår vi at som ansatte i Fevik barnehage skal ha fokus på å sette barna i stand til å mestre sitt eget liv, her og nå og i fremtiden. Vi skal bidra til barnas trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd og forebygge krenkelser og mobbing (Rammeplanen 2017).

1. januar 2021 fikk barnehagen et nytt regelverk for barnehagemiljøet. Den nye loven skal sørge for at alle barn får en trygg og god barnehagehverdag.

- Barnehagen har et ansvar for å følge med på hvordan alle barna har det.
- Alle ansatte har en plikt til å gripe inn, hvis et barn ikke har det bra.
- Barnehagen må undersøke, og sette inn tiltak hvis et barn ikke har det bra.
- Alle som jobber i barnehagen skal melde fra til styrer, hvis de får mistanke om et barn ikke har det trygt og godt
- Barnehagen må lage en skriftlig plan, hvis et barn ikke har det bra i barnehagen.
- Barnehageeier har ansvar for at barnehagene følger reglene, og må legge til til rette for at barnehagen oppfyller kravene i loven.

Innholdet i livsmestring blir omgjort til handling hver dag når den voksne møter barnet med at de blir sett, hørt, inkludert og forstått av varme og tydelige voksne. Ref. Den autoritative voksenstilen.

Vi vil fortsette å dyktiggjøre alle ansatte til å være/bli en varm voksen som skaper en god relasjon til barn og setter grenser på en respektfull måte i henhold til barnets alder og modning.

Barnehagen skal fremme respekt for menneskeverdet ved å synliggjøre, verdsette og fremme mangfold og gjensidig respekt (Rammeplanen 2017).

”Sosial kompetanse”

Sosial kompetanse er en forutsetning for å fungere godt sammen med andre og omfatter ferdigheter, kunnskaper og holdninger som utvikles gjennom sosialt samspill. I barnehagen skal alle barn kunne erfare å være betydningsfulle for fellesskapet og å være i positivt samspill med barn og voksne. Barnehagen skal aktivt legge til rette for utvikling av vennskap og sosialt fellesskap. Barnas selvfølelse skal støttes, samtidig som de skal få hjelp til å mestre balansen mellom å ivareta egne behov og det å ta hensyn til andres behov (Rammeplanen 2017).

Dette vil vi gjøre gjennom fokus på fellesskap, sosial kompetanse, språk og lek. Vi vil tilrettelegge for dette i mindre grupper som kan gi barna gode erfaringer og opplevelser av mestring.

Elin N. Hansen er vårt eget Barnas Verneombud i Fevik Barnehage. Som i samarbeid med andre ansatte:

- skal ha ekstra kompetanse om sårbare barn.
- skal være barnehagens ressursperson for barna, kolleger, daglig leder og foreldre.
- skal være trygg på å se og avdekke vold og overgrep mot barn.
- skal ha kunnskap om mobbing og utenforskap i barnehagen.
- skal bidra til at barn med behov for spesiell tilrettelegging blir ivaretatt.

Hva forstår vi med begrepet ”omsorg”:

- Varme og trygghet
- Nærhet. Innlevelse i hva som formidles av barnet i sin kommunikasjon
- Bekreftelse og tillit
- Empati, sympati
- Forståelse og raushet
- Lytte, ser barnet og møter det med positivitet
- Inkludere, skape trivsel
- Mat, klær, søvn = grunnleggende behov
- Veilede barnet, gi og motta kjærlighet
- Se hvert enkelt barns behov og evnene deres

Hvordan gi / vise omsorg i Fevik Barnehage:

- Si hei, og navnet på barnet
- Bøye knær / ha blikk-kontakt / se hvert enkelt barn
- Gi blikk-kontakt, men ikke kreve det av barnet
- Ta tid til å snakke med barnet / fysisk kontakt med barnet / barn få sitte på fanget til den voksne
- Den voksne spør: vil du ha en klem / kan jeg få gi den en klem? - Barnet skal få bestemme. Den voksne må respektere barnets valg
- Den voksne spør barnet: Hvordan har du det?
Vis at du bryr deg om barnet

Med begrepet ”grensesettende” forstår vi:

- Tydelighet; stemmeleie, trygge voksne
- Forutsigbart, tillit / ønsker barns beste
- Felles forståelse / rutiner, tid
- Ta barns perspektiv, positiv grensesetting
- Gi gode beskjeder

Hvordan vi vil grensesette i Fevik Barnehage:

- Vær en sensitiv voksen som kan «tone» seg inn på barnet, og forstå hvor barnet «befinner seg».
- Positiv grensesetting; si hva som er lov.
- I vår bhg. spør vi hva som skjedde i en konflikt/snakker med alle parter.
- Møte barnet på følelsen sin, deretter på handlingen:
«Jeg forstår du er sint, men det er ikke lov å slå». Hjelp barnet med hva det kan gjøre som ikke går utover andre.
- Vi må hjelpe barnet til å sette ord på sine følelser:
«Hvordan kjenner du det når du blir sint...», «hvor i kroppen kjenner du det...».
- Ta barnet ut av situasjonen om nødvendig; forutsetter en rolig voksen, ha kontakt med barnet.
Skal ikke brukes i tide og utide, den voksne må være bevisst ved bruken av dette «virkemiddelet».
- Gå bort til barnet, sette seg ned
- Spørre andre medarbeidere om hjelp før det blir lite hensiktsmessig for relasjonen og læringen.
- Hver voksen ta ansvar i/etter situasjonen er opplevd;
Spørsmål til medarbeidere: «Hvordan ville dere løst dette? Hva er din opplevelse av min håndtering?»
- Ta frem praksisfortellinger som også ikke har fungert slik vi ønsket, få innspill, gjør egne refleksjoner slik at det kan bidra til å utvikle vår praksis.

Kommunikasjon og språk:

Barnehagen skal være bevisst på at kommunikasjon og språk påvirker og påvirkes av alle sider ved barnets utvikling. Gjennom dialog og samspill skal barna støttes i å kommunisere, medvirke, lytte, forstå og skape mening. Barnehagen skal anerkjenne og verdsette barnas ulike kommunikasjonsuttrykk og språk, herunder tegnspråk. Alle barn skal få god språkstimulering gjennom barnehagehverdagen, og alle barn skal få delta i aktiviteter som fremmer kommunikasjon og en helhetlig språkutvikling. (Rammeplanen 2017).

Lek:

Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes.

Barnehagen skal gi gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur. Leken skal være en arena for barnas utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling.

Barnehagen skal inspirere til og gi rom for ulike typer lek både ute og inne.

Barnehagen skal bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek - alene og sammen med andre (Rammeplanen 2017).

NÅR JEG HAR LEKT HAR JEG ...

